

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2018-02-19 Nr. (18.18-31-1 E)RM-5442

DĖL GALIMYBĖS SUSIGRAŽINTI GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO PERMOKĄ

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos primena, kad nuolatiniai Lietuvos gyventojai (toliau - gyventojai), pageidaujantys pasinaudoti pajamų mokesčio lengvatomis ir susigrąžinti dalį pajamų mokesčio, išskaičiuoto (sumokėto) nuo 2017 m. mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) gautų pajamų, arba sumažinti mokėtiną pajamų mokestį, turi deklaruoti metines pajamas.

Gyventojai Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau - VMI) iki š. m. gegužės 2 d. turi pateikti tinkamai užpildytą Metinę pajamų deklaraciją (GPM308 formos 03 versija, nauja redakcija išdėstyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininke 2016 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. VA-25).

Šioje deklaracijoje turi būti nurodomos visos per 2017 m. mokestinį laikotarpį gyventojų gautos pajamos (išskyrus neapmokestinamas pajamų mokesčiu, nurodytas Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąraše), nuo jų išskaičiuotas (sumokėtas) pajamų mokestis, praėjusių metų išlaidos, kurias patyrus yra taikomos pajamų mokesčio lengvatos.

Pasinaudoti pajamų mokesčio lengvatomis ir susigrąžinti pajamų mokesčio dalį gali gyventojai, kurie praėjusiais kalendoriniais metais:

1. gavo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, nuo kurių buvo išskaičiuotas (sumokėtas) pajamų mokestis, tačiau nepasinaudojo metiniu neapmokestinamuoju pajamų dydžiu (toliau - metinis NPD) arba pasinaudojo ne visu šiuo dydžiu.

Pavyzdžiui, pasinaudoti metiniu NPD gali gyventojai, dirbę ne visus 2017 metus, arba tie, kuriems NPD nebuvo taikytas, išmokant kiekvieno mėnesio darbo užmokestį, arba kurie darbdaviams buvo pateikę prašymus taikyti tik dalį mėnesio NPD, kai jis galėjo būti taikomas visas.

Susigrąžinti nuo darbo užmokesčio išskaičiuoto pajamų mokesčio dalį gali riboto darbingumo asmenys, kuriems nebuvo pritaikyti individualūs (380 ar 320 eurų) mėnesio NPD.

Primintina, kad nustatant taikytino metinio NPD sumą, yra atsižvelgiama ne vien į gauto darbo užmokesčio (su priedais bei priemokomis) sumą, bet į bendrą per metus gautų apmokestinamųjų pajamų sumą, išskyrus atvejus, kai metinis NPD apskaičiuojamas riboto darbingumo asmenims. Į metinių pajamų sumą (GMP), kaip išimtis, neįskaičiuojamos išmokos, gyventojui išmokėtos pagal pasibaigusią arba nutrauktą gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartį, neviršijančios sumokėtų įmokų sumos, pajamos, kurioms taikomas 5 procentų pajamų mokesčio tarifas (t. y. individualios veiklos pajamos, išskyrus gautas iš laisvųjų profesijų veiklos, ir ne individualios veiklos turto pardavimo pajamos, gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn netauriųjų metalų laužą), taip pat iš veiklos pagal verslo liudijimą gautos pajamos.

Jeigu gyventojų 2017 m. gautų metinių apmokestinamųjų pajamų suma (GMP) yra 12 000 eurų ar didesnė, tai metinis NPD netaikomas (lygus 0);

2. gavo pajamų, apmokestinamų pajamų mokesčiu, tačiau nepasinaudojo arba pasinaudojo ne visu metiniu papildomu NPD už auginamus vaikus (įvaikius; toliau - vaikai) iki 18 metų, taip pat vyresnius, besimokančius pagal bendrojo ugdymo programas.

Papildomas metinis NPD už besimokančius pagal bendrojo ugdymo programas vaikus yra taikomas, kai jie mokosi bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje šiais būdais ir formomis:

- 1) grupinio mokymosi forma kasdieniniu mokymo proceso organizavimo būdu arba
- 2) grupinio mokymosi forma nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, arba
- 3) pavienio mokymosi forma savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu, arba
- 4) pavienio mokymosi forma nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu.

Pavyzdžiui, deklaruoti metines pajamas turėtų visu metiniu (12 mėnesių) papildomu NPD pasinaudoti pageidaujantys vaikus auginantys gyventojai, dirbę ne visus metus.

Jeigu vienas iš tėvų kalendoriniais metais negalėjo pasinaudoti papildomu NPD (pavyzdžiui, gavo tik individualios veiklos pajamas, dividendus, autorinius atlyginimus), tai šia teise, kalendoriniams metams pasibaigus, gali pasinaudoti jis pats ar kitas iš tėvų.

Svarbu yra tai, kad, pasibaigus 2017 m., metiniu papildomu NPD gali būti mažinamos bet kokios rūšies gyventojų gautos pajamos, kurios yra apmokestinamos pajamų mokesčiu (taikant 15 arba 5 procentų pajamų mokesčio tarifą). Todėl pasinaudoti papildomu NPD gali ir tie gyventojai, kurie per 2017 m. negavo su darbo santykiais susijusių pajamų, tačiau yra gavę kitokių pajamų, nuo kurių buvo išskaičiuotas pajamų mokestis. Į bendrą gautų metinių pajamų sumą, apskaičiuojant metinį papildomą NPD, kitaip nei apskaičiuojant metinį NPD, neatsižvelgiama.

Visas abiem tėvams taikytinas metinis papildomas NPD (2400 eurų už kiekvieną vaiką), 2017 m. pasibaigus, gali būti pritaikytas tėvų pasirinktomis proporcijomis arba jį visą gali prisitaikyti tik vienas iš tėvų.

Pavyzdžiui, visą papildomą metinį NPD prisitaikyti gali vienas iš tėvų, kai kitas 2017 m. iš viso nėra gavęs kokių nors apmokestinamųjų pajamų arba yra gavęs pajamų tik iš veiklos pagal verslo liudijimą.

Už kiekvieną auginamą vaiką papildomas metinis NPD negali būti didesnis kaip 2400 eurų (bendrai abiem tėvams). Įrašant į deklaraciją pageidaujamo prisitaikyti papildomo NPD sumą, reikia atsižvelgti į tai, kokią jo sumą 2017 m. jau buvo pritaikęs kiekvieno iš tėvų darbdavys, išmokėdamas darbo užmokestį, kad deklaruojamos metinio papildomo NPD sumos neviršytų Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytų dydžių;

3. per mokestinį laikotarpį patyrė Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (GPMĮ) 21 straipsnyje nurodytas išlaidas, t. y. 2017 metais mokėjo:

1) gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį, kurioje nustatyta, kad gyvybės draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui ir naudos gavėju draudimo laikotarpio pabaigoje yra:

- pats gyventojas,
- gyventojų sutuoktinis,
- gyventojų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje),
- iki 18 metų ir vyresni neįgalieji vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis,
- iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia).

2) pensijų įmokas į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų turimus pensijų fondus pagal pensijų kaupimo sutartį, kurioje naudos gavėju kaupimo laikotarpio pabaigoje yra:

- pats gyventojas,
- gyventojų sutuoktinis,
- iki 18 metų ir vyresni neįgalieji vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis,

- iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia),

3) už profesinį mokymą ir/ar studijas, kuriuos baigus įgyjama pirma atitinkama kvalifikacija, taip pat už pirmas mokslo doktorantūros bei meno aspirantūros (meno doktorantūros) studijas.

Jei už studijas ar profesinį mokymą sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), tai iš metinių pajamų gali būti atimta per mokestinį laikotarpį grąžinta šios paskolos dalis,

4) palūkanas už vieną iki 2008-12-31 paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti arba jam įsigyti arba už gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą).

Bendra visų atimamų išlaidų (t. y. gyvybės draudimo įmokų, įmokų į pensijų fondus, palūkanų už kreditą būstui įsigyti ar statyti, už profesinį mokymą ar studijas sumokėtų įmokų) suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas, sumos, apskaičiuotos iš visų mokestiniais metais gautų pajamų atėmus GPMĮ 16 straipsnio 1 dalies 1-5 punktuose nurodytas sumas.

SVARBU: Apskaičiuojant ir deklaruojant 2017 metų pajamas, taikoma naujovė – gyvybės draudimo įmokų ir/ar įmokų į pensijų fondus išlaidų suma bet koku atveju negali viršyti 2000 eurų. Todėl tie gyventojai, kurie tokių įmokų 2017 metais sumokėjo daugiau nei 2000 eurų (atskirai ar bendroje sumoje), iš metinių pajamų galės atimti tik 2000 eurų sumą.

Pajamų mokesčio permoka, priklausanti grąžinti gyventojui pagal jo iki š. m. gegužės 2 d. pateiktą 2017 m. mokestinio laikotarpio Metinę pajamų deklaraciją, grąžinama iki 2018 m. liepos 31 d., o pateikus ją po š. m. gegužės 2 d., - per 90 dienų po jos gavimo VMI dienos.

Pasitikslinti dėl galimybės susigrąžinti pajamų mokesčio permoką galima, užbaigus VMI elektroninio deklaravimo sistemoje (EDS) pildyti preliminarią deklaraciją, kurią VMI parengia pagal darbdavių ir kitų juridinių asmenų pateiktus duomenis apie gyventojams išmokėtas išmokas, nuo jų išskaičiuotą pajamų mokestį bei patirtas išlaidas, paskambinus į VMI Mokesčių informacijos centrą telefonu 1882 arba atvykus į atitinkamą apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos gyventojus aptarnaujantį padalinį.

Teisės departamento direktorės
pavadootoja

Alina Gaudutytė

